

І чужому наукаюго,
І собі не цураюго...
Т. ШЕВЧЕНКО

Редкація і Адміністрація
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HENDERSON 4-0537
HENDERSON 4-0507
HENDERSON 5-8746
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
HENDERSON 5-8746

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ СИЛИ МОЖЕ ВРЯТУВАТИ СВІТ — ТВЕРДИТЬ ГОЛДВОТЕР

Даллас, Техас. — Республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Голдвотер, промовляючи 23-го вересня на Конвенції Американського Леґіону, твердив, що відповідальне використання американської збройної сили може бути ключем до "розумної розв'язки" справи так званої холодної війни. Це могло б стати беззаперечною атомовою загрозою і без того, щоб комуністи запланували в світі. Присутні делегати приймали Голдвотера дещо холодно, як це відбулося в інших місцевостях в південних штатах. Сенатор Голдвотер казав, що найбільшою і найнеприємнішою тепер проблемою — це війна проти комунізму. Але він зараз же додав, що не треба гадати, що ця холодна війна має тривати вічно, бо не можна її розумно закінчити. Арізонський сенатор не подав ясного плану, що треба зробити, щоб закінчити холодне війну. Він тільки твердив, що треба розумно використати теперішню американську збройну могутність, чого не робить теперішній демократичний уряд, який ставиться бути прихильником комуністичних держав, але ця теорія не діє, і холодна війна триває. Комуністи можна приборкати або діїмним актом збройної сили, як це було в Кореї, або переговором, що збройна сила буде використана проти них. "Ми полюбимо свободу", — казав Голдвотер. Теперішнє приєднання до комуністів може довести до війни, коли комуністам вдалося б перемогти нашу теперішню збройну

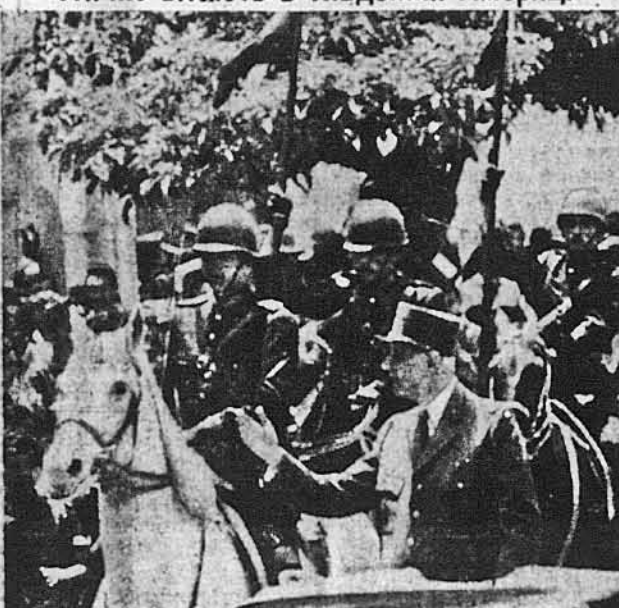
ДЖАНСОН ГОСТРО КРИТИКУЄ ЕКСТРЕМІЗМ ГОЛДВОТЕРА

Вашингтон. — Президент Джансон, промовляючи 23-го вересня на Конвенції Міжнародної Спільноти Електричних Робітників, заявив, що не можна долати Америки віддавати в руки тих, які ведуть нерозсудливий і нечутливий політичний курс. Ця країна мусить в цьому році вибрати між центром і крайністю, між провідною та відповідальною думкою американського досвіду і відкиненням екстремізму американського життя. Промовляючи до делегатів, які ораційно його вітали, Президент сказав: "Нам не сміють керувати ті, яких компас скерований назад, тільки ті, очі й серця яких скеровані на зорі, що ведуть нас вперед. Ми не маємо часу на нечутливість, ані на презирство, ані в політиці нашої країни, ані в серцях наших громадян". Джансон кінцями казав, що він не хоче, щоб країна була розділена на дві частини: одну, яка на своїх головах мала паперові напелюхи з початковими буквами "ЛБДЖ"

Збройні сили ЗДА можуть знищити навіть при найгірших умовах і СССР і комуністичний Китай — МекНамара

Даллас, Техас. — Секретар оборони Роберт МекНамара, промовляючи на Конвенції Американського Леґіону, сказав, що ця країна постійно скріплює свої збройні сили. "Наші збройні сили, казав секретар оборони, є і будуть вистачальні на те, щоб запобігти знищенню і СССР і комуністичного Китаю, і то при найгірших умовах при військовій війні". МекНамара казав, що далекосяжна ракета Мінімум 2 буде на вісім разів ліпша в порівнянні з Мінімумом 1. Також ракета Поларіс А-3 із засягом до 1.000 миль є далеко краща від попередніх ракет цього типу, що вживається на підводних човнах. "Атомово ата-

Французького президента де Голля ентузіастично вітають в Південній Америці

Президент Франції ген. Шарль де Голль на відвідинах в Південній Америці. На фото: населення Каракасу, столиці Венесуели, вітає президента де Голля під час його парадної поїздки вулицями міста. Венесуела була першою із десяти південно-американських країн, що їх ген. де Голль запланував відвідати.

Богота, Кольомбія. — Французького президента де Голля ентузіастично вітають в країнах Латинської Америки, хоч органи безпеки мають багато клопоту, щоб не допустити до атентату на високого французького гостя з боку французьких емігрантів, які не можуть забути де Голлеві того, що він погодився на самостійність Альжирії. В Боготі, столиці Кольомбії, місцеві поліції мали багато клопоту, бо знала, що на французького президента чинив французький політичний відтік П'єр Шато-Жоберт, член Організації Секретна Армія (ОАС). Побут французького 73-літ-

ТРИ КАРДИНАЛИ З ЗДА ВИСТУПИЛИ НА СОБОРІ ЗА ВОЛЮ ВІРУВАННЯ

Рим. — Три американські кардинали — Річард Кушінг з Бостону, Джозеф Ріттер з Сант Луїс і Альберт Мас з Шикаго — виступили в минулу середу 23 вересня ц. р. на Вселенському Соборі у Римі з палкими промовами за проголошення права кожної людини на визнання такої релігії, яка відповідає його совісті. Кардинал Кушінг був першим із названих трьох кардиналів, який виступив у цій справі, — він промовляв уперше на Соборі від часу скликання його в 1962 році. Його промова викликала — всупереч правильникові Собору та існуючій традиції — загальні оплески, які не залишали сумніву, що більшість членів Собору схильються до його становища. Два інші названі американські кардинали, як також кардинал Раваль Сільва Генрікез з Сантьяго, Чиле, підтримали його. Зате за право Церкви і держави контролювати справу віри й релігії виступили італійські єпископи, які в першу чергу кардинал Альфредо Оттавіані, секретар Святої Римської Церкви, що його вважають лідером консервативної течії на Соборі. Він виступив проти проєктованої статті декрету "Про Церкву", закинувши, що коли б проголосити права індивідуума до вірування тільки за голосом його совісті, тоді під знаком запиту опинилися б конкордати, підписані між Апостольською Столицею і різними державами в обороні прав Католицької Церкви та її приналежності даним державам певних прав в її ділянці. Кардинал Оттавіані боровся обов'язуючи в Італії заборону розводів та утримання державою католицьких шкіл. В Італії і в Іспанії католицька віра є вірою державною. Канадсько-французький кардинал Поль Еміль Ле-

Дослідники публічної опінії про вислід цьогорічних виборів

Нью-Йорк. — Як завжди перед виборами, так і цього року дослідники публічної опінії стараються передбачити вислід цьогорічних виборів. Покищо вислід різних опитувань є корисніший для президента Джансона ніж для Голдвотера. Опитувані стверджують, що якщо Голдвотер мав би виграти в дні 3-го листопада, то він мусів би в найближчих тижнях здобути стільки симпатій, скільки ні один із дотеперішніх кандидатів не здобув за час від вересня до дня виборів. Згідно з опитуванням д-ра Геллуана у вересні Джансон мав 68 відсотків голосів опитуваних, а Голдвотер — 32%. Подібний з вислід опитувань Елма Рупера: 67 до 28 в користь Джансона, при чому 5 відсотків нерішених. Той сам Рупер в 1936-ому році передбачав, що Ф. Д. Рузвельт здобуде 59 відсотків голосів, а його противник А. М. Ленкон — 37.

Сенат бажає закінчити справу з новим поділом на виборчі округи

Вашингтон. — 23-го вересня в Сенаті мало відбулося голосування на підставі помиреного внеску сенатора Майка Менсфілда з Монтани відносно нового поділу на виборчі округи — всі з рівною кількістю населення. У внеску сенатора Менсфілда є прохання до Федерального Суду дати стейтам більше часу для проведення нового розподілу. Якщо Сенат проголосує за цей внесок, тоді справу буде передано Палаті вже наступного тижня. Довгий час сенатори ліберального напрямку противилися цьому закону, адоцько до так зв. "філібастеру". Сенатор Менсфілд, демократичний лідер, сподівається, що вже не буде жадних затримок з боку лібералів. Найвищий Суд визнає, що всі виборчі округи повинні мати рівну кількість населення, що є стосується виборів до Конгресу і до стейтових легіслатур. У внеску сенатора Менсфілда поставлена вимога продовжити час підготовки до нового поділу на виборчі

Мешканці Західного Берліну зможуть відвідувати своїх кривих у Схід. Берліні

Берлін. — Західно-німецький уряд погодився на те, щоб представник Західного Берліну підписав з комуністичним правлінням Східного Берліну формальну угоду, яка дасть право західним берлінцям відвідувати п'ятихатні своїх кривих по комуністичному боці — впродовж найближчих 11-ох місяців. Переговори в цій справі тривали 8 місяців і забрали 29 засідань. Західно-німецький уряд не хотів погодитися на таку формулу, яка дала б змогу комуністам твердити,

Комуністи збили у Південному В'єтнамі два американські літаки

Сайгон. — 23-го вересня комуністичні партизани в Південному В'єтнамі збили два американські бомбовики. Обидві машини типу "Скайрайдер" були знищені. З обох них вискочили тамешні американські пілоти і їх в'єтнамські заступники, але врятувалися тільки один американець і два в'єтнамці. Зате одного американського пілота старшину не можна було відшукати і тому вважають, що він або загинув, або комуністи схопили його в полон. Взагалі офенсивні дії комуністичних партизанів зросли однаково щодо числа, як інтенсивності та скільки атакуючих. Однак водночас американські старшини — дорадники й політичні обсерватори твердять, що останні невідради політичні події — переворот і спроби перевороту, страйки та захвалення авторитету центрального уряду — не вплинули на мораль місцевих антикомуністичних об'єднань уфортифікованих сел.

В АМЕРИЦІ

● Сенат затвердив номінацію директора Корпусу Миру Сарджента Шрайвера на директора Уряду Економічних Нагод, який має займатися поборюванням безробіття в цій країні. Сенатор Роберт Менсфілд з Монтани, який президент Ліндін Джансон мав би добре полюбити, чи добре воно є робити Шрайвера відповідальним за провід в таких двох важливих агенціях, як Корпусу Миру і Уряду для поборювання безробіття.

● Голова Спільноти Сталеварів Дейвід МекДоналд заявив на конференції делегатів цієї спільноти в Атлантик Сіті, Н. Дж., що найважливішим домаганням при найближчих переговорах із власниками сталеварів буде те, щоб сталевари мали заплановану працю, якщо вони з успіхом започаткували працювати в сталеварному промислі. "Сталевари не будуть постійно частиною цього промислу, в якій він є затруднений, — так довго, поки не перейде на пенсію", — казав МекДоналд.

● Колішній вице-президент Річард М. Ніксон відвідав колишнього президента Девіда Д. Аляскавера в Геттисбургу. Після конференції з Аляскавером Ніксон повідомив, що провів найбільш цікаві шістьох тижнів він відвідав 36 стейтів та виготовив 100 промов в користь республіканських кандидатів. Ніксон відмовився говорити про те, хто виграв вибори, тільки казав, що сенатор Республіканець із Пенсильванії Гю Скотт напевно переможе 3-го листопада.

● В Брукліні, Н.Я., у федеральному суді судять 9-ох студентів за те, що вони без дозволу Державного Департаменту їздили на Кубу, хоч на їзду туди треба мати окремий дозвіл, а вони мали тільки звичайні паспорти на виїзд закордон. Коли суд засудив цих студентів, то вони можуть дістати кару 5-ох років тюрми і 10.000 дол. грошової кар.

ВІДВІДИНИ ЕКЗЕКУТИВНИХ УРЯДОВЦІВ УНС НА ЗАХОДІ — ВЕЛИКА ПОДІЯ

ним Урядом УНСОУ, як і "Східним Побережжям". Після подання уже вісток про підготовку до зустрічі з п. Лисогіром в Сан Франціско, д-р Я. Падох в тому часі буде на відвідинах в Британській Кольомбії і в Альберті в Кашині надібно добувати приготується до цієї зустрічі Лос Анджелес, де існує активний 257-й Відділ УНСОУ. В Лос Анджелесі буде п. Лисогір в неділю, 4-го жовтня і того ж дня, о год. 2 по полудні матиме в залі Українського Культурного Осередку зустріч з місцевим Відд. УНСОУ місцевому Громадству. Після зустрічі запланована на год. 6-ту у відомому ресторані Майкела при Гілморст і Лос

ВІДВІДИНИ ЕКЗЕКУТИВНИХ УРЯДОВЦІВ УНС НА ЗАХОДІ — ВЕЛИКА ПОДІЯ

Феліз вулицях, спільна вечеря, на яких почесними гостями, крім п. Лисогіра, будуть відомі голлівудські фільмові артисти — українці Джек Пеленс, Нік Адамс і Майк Макзурі. Міся на годину в цій 5.00 дол. можна резервувати у п. Новака телефоном ч. 387-7796.

Докладні інформації про зустріч п. Лисогіра подас також п. Прудіус, секретар 354-го Відділу УНС в Омага, Небраска. Цю Громаду відвідає п. Лисогір в дорозі до Сіятла в суботу, 26-го вересня, де також матиме зустріч з громадянством та опісля спільну вечерю. Д-р Ярослав Падох — у тому часі буде в Денвер, Колорадо, де відбу-

У СВІТІ

● Комуністично-польський диктатор Владислав Гомулка заявив на триденному делегатському з'їзді польських письменників в Любліні, де було представлено 900 письменників, що комуністичний уряд не буде толерувати творів з антикомуністичною тенденцією. Водночас Гомулка звернув увагу, що не слід писати тільки про хибні Сталіна і його політику, бо — мовляв — поляки повинні згадати, що завдяки Сталінові вони дістали в Потсдамському договорі німців свої кордони на Заході.

● На останньому засіданні Женевської конференції роззброєння, яка зішлася була в березні 1962 року та перервала наразі в минулий четвер 17-го вересня ц. р. совєтський представник Сьомон Царанкін заявив, що не слід писати тільки про хибні Сталіна і його політику, бо — мовляв — поляки повинні згадати, що завдяки Сталінові вони дістали в Потсдамському договорі німців свої кордони на Заході.

● В Атені на балі з нагоди відзначення грецького короля Константина з данською княжною Анною Марією, Лінда Джансон, донька Президента, була засячена, коли: король Константин, переставши говорити про вальс з своєю неповнолітньою дружиною — запросив до танку п. Лінду. Після того танцювала з Ліндою Йорданська королева Гресеція. Лінда, яка репрезентувала презид. ент та Джансона на весіллі грецького короля, лаялася, чи на балі з участю 1.800 осіб, не матиме партнерів до танцю.

СВОБОДА
UKRAINSKYI SHODENNIK

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc. 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Похмурий овид у В'єтнамі

Від якогось часу статті в американській пресі про Південний В'єтнам і вигляди виграти в тій країні війну з комуністичними партизанами втрачають оптимістичний тон. Напак, щораз більше появляється заголовки, як ось в останньому числі "ЮС Ньюс енд Ворлд Репорт" з дати 28-го вересня ц. р. — "Правда про війну, яку ЗДА програють". Після недавніх нарад у Вілморі Домі з участю нового амбасадора у Сайгоні, генерала Максвелла Тейлора, оприлюднено лише дуже короткий комунікат, з якого виходить, що нема і не передбачається зміни в американській політиці на тому відтинку. Однак, тамшня ситуація не краща, а гірша. До воєнних успіхів комуністичних партизанів приєднався непередбачений їх новий союзник — політичний неспокій у Південному В'єтнамі. Впродовж 10-ох місяців відбулися там три спроби державного перевороту — два успішні, один невдалий, але в суті всі три трагічні своїм наслідком, якому на ім'я — хаос!

Америка підтримує владу генерала Нгуєна Хана, але ніхто, мабуть, у Вашингтоні не певний, чи завтра не буде нової спроби суверенізму того генерала — скинути його і самим захопити владу. Цими суперниками є інші генерали, анонімові молоді амбітні старшини, провідники буддистів, лідери студентства. Всі ці групи інфільтровані комуністами, які можуть ставити перед доконами факти і уряд, і американську амбасаду, і провід морально розкладених організацій. Державна армія в Південному В'єтнамі, організована, вишколена й озброєна американцями, велика, круглої пів мільйона воїнів. Але бойова мораль її воєні і старшини — дуже низька. Стратегія тієї армії, якій американські старшини можуть тільки дорадувати, але не мають права нею командувати, була і з дельфіною оборонною, не офеєнзивною. Бажане семірочної війни такий, що комуністичні партизани тепер більше, як було на початку, вони краще організовані, активніші та краще озброєні, бо користуються тепер легкими й важкими видами зброї — американського походження, здобутими на південних в'єтнамцях та самих американцях.

Америці коштів Південний В'єтнам річно кругло білльона доларів, не рахуючи людських втрат, що їх від деякого часу припинено оприлюднювати. Державний Департамент протидіє висаді в Південному В'єтнамі морської піхоти й безпосередньої участі американського війська в боротьбі проти партизанів; так само протидіє планові відвізати шляхи постачання з Північного В'єтнаму і комуністичного Китаю через Лаос, енергійніше поставитися проти Камбоджі, на території якої знаходяться пристановище втікати партизанів. Державний Департамент боїться провокувати комуністичний Китай і не хоче, щоб Південний В'єтнам перетворився в нову Корею. Водночас усі американці здають собі справу з того, що „відхід“ з Південного В'єтнаму і залишення його на поталу комуністам — це був би кінець престижу Америки в Азії, Африці і цілому світі, не кажучи вже про реальну загрозу для Америки, коли б Південь Азії став сателітом комуністичного Китаю. Американська політика нібито настанала тепер на „перегони у терпеливості“ — хто довше витримає, комуністи чи Америка. Вона розрахована на те, що може уряд Північного В'єтнаму, побоюючись американського бомбардування і приходу китайських комуністів, захоче „миру“, і що — може — як читасмо в названому журналі — станеться якесь чудо...

Нічого дивуватися, що американські громадяни не можуть цим захоплюватися, бо критерієм доброї чи поганої політики завжди є її практичний вислід.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(13)

Засідання підходило до кінця. Голова зборів запитав: — Може хто з присутніх хоче на це тему щось сказати? У відповідь на це почувся голос Івана Франка: — Прощу слова! — промовив він спокійним, твердим голосом по-російськи.

Голова дав йому слово. Шелухин зблід, не знав, що робити, а Луценко старався стримати Франка від виступу. Але письменник, не звертаючи на нього ніякої уваги, чистою російською мовою почав: — Тут ми чули доповідь про початки народного епопею. На мою думку, визначено їх не точно. Їх треба шукати за кілька соток, а то й тисяч років раніше — в „Книгах биття жидівського народу“...

Всі присутні обернулися в сторону Франка. А він далі розвивав свою думку, наводячи на пам'яті цілі сторінки з „Книг биття жидівського народу“, з пам'яті цитував оригінальні тексти в старожидівській мові, а потім перекладав їх на німецьку й російську мови. Говорив якийсь двадцять хвилин, авторитетно, спокійно. Видно було, що його слова зробили велике враження.

Нарешті Франко скінчив. Грім оплесків украв останній його слово. Голова зборів запитав: „Хто це говорив?“ Шелухин голосно відповів: — Це говорив український письменник, поет, учений, доктор Іван Франко, що приїхав з Галичини.

Знову гучні оплески. Дехто хотів познайомитись з Франком, стиснути йому руку, але Луценко швиденько ви-

Українське шкільництво

Розпочався шкільний рік — і перед українським шкільництвом у країнах вільного світу постали давні й нові проблеми. Але спочатку про загальний стан нашого шкільництва. Школи українознавства, „Рідні Школи“, різні види курсів українознавства існують у ЗДА, Канаді, в деяких країнах Латинської Америки, в Англії, Франції, Західній Німеччині, Бельгії, Австралії. Чи не найкраще поставлена справа шкільництва в найкращій країні українського поселення — Австралії. Там від початку 1950-их років діє при Союзі Українських Організацій Укр. Центр Шкільна Рада, яку донедавна вів Дмитро Нитченко. Вона централізувала всю шкільну систему, опрацювала єдину педагогічну програму, дбала й дбав про видання підручників. Школами українознавства охоплено декілька тисяч дітей. Добре поставлено наше шкільництво й в Англії, де існує 44 школи українознавства та 15 дитячих садків, що підлягають Спілці Українських Учителів і Виховників. Школи охоплюють кругло 2 500 українських дітей, яких навчає і виховує 145 відданих справі педагогів, що часто — густо працюють навіть без символічної оплати, віддаючи час свого відпочинку патріотичному ділу. Діюча під егідою УККА Шкільна Рада в ЗДА, що нею керує д-р Едвард Жарський, постачає методичні матеріали і контролює понад 40 школами українознавства, що охоплюють кругло 8 000 учнів. Лише в Нью Йорку до шкіл українознавства, при СУМА, „Самопоміч“ і інших організацій та до парохіальних католицької і православної шкіл ходило біля 2 000 дітей. Достатньо добре поставлено українське шкільництво і в Канаді, де в окремих, густо заселених українцями областях українську мову й літературу вивчають навіть не українці, як обов'язковий предмет. У цій країні українська мова найменше загрожена не тільки тому, що шляхетна Канада не прагне змішувати людей різних народів і рас, денационалізувати їх. У Канаді з давніх, компактні українські поселення. Крім того, у цій країні дуже активно діють українські церкви обох віровизнань, чернечі ордени, слівом всі наші організації — в напрямі розбудови й розширення українського шкільництва.

Справа освіти, школи — це в класичному розумінні справа держави. Наше ж шкільництво спадас виключно на плечі українських спільнот у країнах поселення. Кожна спільнота має більше й менше свідомих, відданих, жертвених громадян. Але кожна розуміє, що бодай без початкової української школи наші діти вийдуть з української орбіти дуже швидко. З того буде мінімальна користь для країни нашого поселення, але велика втрата для України і наших визвольних змагань. Тому українське шкільництво за кордоном — принципова річ першорядної ваги.

До головних проблем українського шкільництва відноситься проблема забезпечення шкіл українознавства та інших шкіл усіх типів молодими педагогічно-виховними кадрами; вироблення правилника для Батьківських Товариств, які безпосередньо опікуються школами; ведення роз'яснювальної роботи серед батьків про те, що Рідна Школа, як і рідна Церква — це питання бути чи не бути. Кожна українська громада морально зобов'язана дати українській школі будь-якого виду необхідну економічну підтримку, оточити її увагою і пошаною, що їх відчували б і учні, і педагоги. Вирішуючи конкретні справи на місцях, з певними відмінностями у різних країнах поселення, ми все таки мусимо подбати про спільні напрями в розвитку й праці українських шкіл у країнах вільного світу.

Вів його з залі, щоб дати хворому спокій. На вулиці з Шелухиним приєднався до них. Але Франко рішуче домагався, щоб його повезли на берег моря. Тут я розпрощався з ними, бо мав їхати на другий кінець Одеси, на Великий Фонтан, де сплявився у віллі його дядька, лікаря Олександра Кедровського.

Ідучи звідси, я авесь час був під враженням виступу Івана Франка. Потім довго не міг заснути. Перед очима все стояла постать генія, проблиск якого я бачив оце тепер. Хворе, немиче тіло ще ховало в собі силу, велику душу. А ця людина могла б ще довгі роки творити цінності для свого народу й для цілого людства...

Коли почалася війна, мене в перший же день мобілізації покликали з резерву до війська. Доля й недолі кидала мене на різні фронти. Спочатку на пруський, потім на галицький і, нарешті, на румунський. Я кілька разів бував в Одесі і щоразу бачився з І. М. Луценком, С. П. Шелухиним та іншими українськими діячами. Луценко був також покликаний до війська як лікар і працював в одеському шпиталі. У воєнній уніформі, з шаблемою при боці і з острогами на чолах він ніби підірив і випростався. Він поговлив свою вже сиву бороду, залишивши вуса. Не раз, посміхаючись, говорив: — А що? Хіба не козак? Поки не одягнув на себе уніформу, то й не відчував, що в моїх жилах тече козацька кров. А може таки дійсно прийдемо скоро козакувати. Аж війна скінчиться, якщо не революцією, то такими реформами, після яких і українська справа піде горою.

У 1917 році, вже під час революції, приїхав я до Одеси, щоб відбудувати дальшу службу в запасовому скорострільному полку, вийшовши зі складу Кавказької Туземної Кінної Дивізії, коли з дивізії відправляли всіх офіцерів, що не були „контрреволюційними“.

В день мого приїзду відбувалося велике військове віче в саду „Швайцарська Долина“. Тим вічем проводив голова

„ДОБРОДІЙНА ДЕРЖАВА“

В цьому річній виборчій кампанії гостріше, як у попередніх роках, порушується проблему так званої „доброї держави“, проти якої в засади виступають республіканські кандидати і яку хотіли б здієвистити демократи, головним чином члени цієї партії з північних і західних стейтів.

Противники т. зв. „доброї держави“ вважають, що повноваження Президента ЗДА та федерального уряду мають бути максимально обмежені в користь стейтських легіслатур та місцевого самоврядування. Вони є консервативними, і хочуть за федеральним урядом у Вашингтоні залишити тільки репрезентативну функцію, а борони, закордонну політику та валюту. Все інше, кажуть вони, має зосереджуватися в руках стейтських урядів та міських громад, бо це — З'єднані Держави Америки, а не якась централістична держава.

Противники централізму називають демократів „соціалістами“ або „прихильниками комунізму“, хоч на це не мають оправданних причин. Шпигально-лікарська опіка в рамках соціального забезпечення, що її пропонує в своєму проєкті демократичний уряд, існує в Європі навіть у католицьких країнах, хоч деякі лікарі та консервативні політики називають її „соціалізмом“ і прикметою „доброї держави“.

Професор політичних наук Каліфорнійського університету в Ріверсайді, Майкл Д. Ріген, у своїй статті, надрукованій в „Нью Йорк Таймсі“, пише, що теперішні умовини значно різняться від тих умовин, які були перед першою світовою війною, і вони вимагають, щоб ролі центрального уряду збільшилася для добра населення всієї країни.

Проф. Майкл Ріген, розглядаючи такі проблеми, як будівельна і віднова міст, виховна — шкільна проблема, побудова містейтських автошляхів і шпитальних будинків, проблема шпитальної опіки над пенсіонерами і проблема зарплати платі, приходить до висновку, що федеральний уряд мусить втручатися в розв'язування всіх цих проблем, бо інакше в стейтах їх розв'язуватимуть із шкодою для американського народу.

Возьмемо хоча б справу виборів робітникам, так звану компенсацію під час безробіття. Кожний із 50-ох стейтів має свою власну програму в цій ділянці. І так, у стейтах Південна Кароліна і Теннессі робітники діставали компенсацію під час безробіття впродовж 22-ох тижнів, а в стейті Оклахома — 39 тижнів. У стейті Висконсин робітників міг дістати допомогу під час безробіття на загальну суму \$1 700, а у Вірджинії — на \$640.

Та коли почалася рецесія в 1958 і 1960-61 роках, федеральний уряд мусів продовжити речені цілі допомоги в тих стейтах, де вона була коротша від 36-ох тижнів. Виявилось, що стейтські закони в цій справі були незадовільні, і федеральний уряд виступив у ролі ославленого „дядька Сема“.

В ролі цього самого „дядька Сема“ вже багато років ста-

ється виступати Вашингтон і в ділянці шкільництва. В окремих стейтах вчителі мають різні платні. І так, у 1949-50 пересічна вчительська платня становила річно \$4 200 в Каліфорнії, \$3 700 в Нью Йорку, \$2 348 у Вермонті і тільки \$1 416 у Міссісіпі. Правда, самі стейти збільшили платню своїм учителям так, що вона в 1959-60 рр. становила вже \$6 689 у Каліфорнії, \$6 537 у Нью Йорку, \$4 466 у Вермонті і \$3 314 у Міссісіпі.

Однак, це збільшення платні все ще не могло притягнути здібніших випускників коледжів до праці в шкільництві. Тож федеральний уряд запропонував кілька років тому допомогу шкільництву, але багато членів Конгресу боїться цієї допомоги, щоб через неї стейти не попали під занадто великий вплив центрального уряду. Перешкодою в цій справі було те, що більшість членів Конгресу проти того, щоб із федеральної допомоги користали парafilальні школи.

Подібно маєте справа і з побудовою шкільних будинків. Хоч від 1955-го року стейти й міські управи збудували 400 000 шкільних класів, в цьому році все ще не достало їх аж 127 000. Закону про допомогу федерального уряду в Конгресі не схвалили, а стейти та міські управи не мають своїх фондів на будову шкіл.

Правда, стейти радо приймають федеральну допомогу, коли вона приходить у децю завуальованій формі допомоги школам, що мають зв'язок із обороною країни або з науковими інституціями.

Згадаймо ще одну ділянку, розвиток якої був би неможливий без федеральної допомоги. Масмо на думці містейтської системи автошляхів, яка об'єднала всі стейти і значно облегчила комунікацію по цій країні. Ця система автошляхів коштувала \$40 000 000 000, і самі стейти та міста, очевидно, не могли її збудувати.

Стейти оплачують тільки 10% коштів будови автошляхів, а федеральний уряд — 90%. Президент Айзенгауер, виходячи із засади, що федеральний уряд не сміє бути „доброї держави“ для стейтів, хотів був обмежити його участь, але цього не зроблено, і тепер всі бачать, що означає здійснення цього єдиного в світі проєкту.

Під цим самим кутом зору можна було б розглядати й інші проблеми, як відбудову міст, каналізацію великих метрополій та медичну опіку над старшими особами, щоб побачити, що федеральний уряд ЗДА таки мусить бути тим „дядьком Семом“, який допомагає своїм громадянам.

Федеральний уряд мусить бути „доброї держави“ для своїх громадян, бо цього вимагають нові часи. І якщо президент ЗДА стане сенатор Беррі Голдвотер, то й він очолюватиме уряд, який муситиме бути „дядьком Семом“.

БАТЬКИ! Заважте замолуду вашим дітям з найстарішого, найбільшого й найбагатшого українського національного установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового світового члена!

СПОКУСИ ПОЛЕМІНИ

Полеміка, тобто затятий словесний змаг із стоголовим советським змієм, який вирисують щодня в світ потоки неправди, наклепів і фальшуваних — основне завдання всіх емігрантів у вільному світі. Мокрих говорити про різні види цієї полеміки, про різні більш або менше успішні методи, але в основі десятих її сотні періодиків, які появляються на всіх континентах, де тільки існують якесь згуртування вигнанців, переповнені статтями, документами, спростуваннями, отже полемікою із советською пропагандивною машиною.

Завдяки своїй чисельності, політичній виробленості та фінансовій міцності, польська еміграція з її видавництвами, фундаціями, репрезентативними журналами — мабуть, найбагатша на такого роду літературу. За майже два десятиріччя зуміла вона нагромадити велику кількість цінного матеріалу для історії Польщі в другій світовій війні та в повосні роки. І якщо, проте, це й сьогодні появляється періодик з промовистою назвою „Полеміки“ (Лондон, 1963 р.), то це знак, що всього зробленого ще замало.

Тривого й биття на сполох слідило в цій публікації з приводу советизації Польщі. Для українського читача все це аж надто відоме. Те, що пише редакція у вступній статті, „ми знаємо випадки, коли з опортуністичних мотивів автори допускаються свідомо фальшувати і свідомо затемнюють картину нашого недавнього минулого“ — для нас стало нормою, чимсь самозрозумілим, проти чого вже й не годиться протестувати чи обурюватися, бо зустрінувшись бався недобрим словом.

Вражас й оптимізм авторів, що взагалі можна полемізувати з таким партером у безпосередній виміні думок. Оманна надія полеміки — пристойної наукової дискусії, з оперуванням фактами, з визнанням своєї перемоги чи поразки, ота оманна надія, яка присвічувала й декотрим нашим молодим науковцям, привішиви до головної реакції нашого громадянства, в авторів з „Полеміки“ може більше зрозуміла й виправдана. „Людова“ Польща — не підсвіток України, — це речі очевидні.

Але приглянувшись дійсності, і автори з „Полеміки“ (А. Бреґман, М. Сокольнічкий, Бєгсанський та ін.) усвідомляють, що полеміка з таким противником ледве чи можлива й доцільна. Як, наприклад, історізувати із советськими історіографами? Відкрити А. Бреґмана в статті „Фальшиві історії“ з приводу праць С. Г. Деборіна „Друга світова війна“ та спільної праці п'ятнадцятих советських істориків — військовиків „Друга світова війна 1939-45“ викликають невеселі рефлексії.

„Обидві праці“ — пише А. Бреґман, — сумний доказ, що в ділянці історії другої світової війни, подібно як і в інших ділянках, „десталінізація“ не наступила... Що з річною найповнішою, то цілковитий брак скрупулів і безсерцевості, з якою советські історики фальшують не тільки факти, але й цитати. Перше місце належить тут проф. Деборінові. Советські історики рахувалися, очевидно, з тим, що навіть звичайний, незбро-

шений советський читач не проковтне безкритично різних сумнівних чітат і зробить свої висновки найбільш правдоподібними, не загортаючи вони поглядуватися на західних державних мужів, генералів, істориків, викладаючи їм в уста слова, яких ті ніколи не наговорили й не сказавши... „

Подано тут для прикладу порівняння тексті із епопеями Черчилля та советські спростування варіанти цього ж тексту, далі фотокопії відповіді в-ва „Рідерс Дайджест“ про неіснуючі цитати і висловів, які советські історики приписали цьому відомому на весь світ періодикові.

Український читач міг би дати гори матеріалу про те, як препарують большевики українську історію, літературу, історію культури, мови, аж до останніх огидливих фальшуваних про діяльність Митрополита А. Шептицького. А втім, автори знаходять уже чимало прикладів у власній історії. Сьогодні, правда, пам'ять польського народу ще сильна, ще не розліта її московська отрута аж до повної атрофії національних почувань. Тож советські маніпуляції від історії змусили приступити до операції обережно, препаруючи в малих дозах, підслюджуваючи фальшиві патріотичні фрази. Але автори з „Полеміки“ б'ють на сполох, наприклад, з приводу історичної публікації Збіґнєва Залуського „Перепустка в історію“, „Сім польських головних гріхів“, „Фінал“. Самі назви цих творів багатомовні і вказують на спробу генеральної перебудови польського світогляду.

Але, захопивши своїм упривілеюванням становищем аристократів між сателітами, задирили в минуле, автори з „Полеміки“ не здібні на глибшу рефлексію чи на нові концепції, щоб зупинити процес советизації Польщі. Лелють вони це давні великодержавницькі снів.

А тим часом польська дитина не вичає вже Ягеллонської Польщі, не знає про „чудо над Вислою“. Польська історія на сторінках „Пломника“ починається 1944 роком, коли на вулицях Люблина з'явилися воїни Польської Людової Армії, що їх зустрічали „квітами й сльозами радості“... Про те, що в ту ж пору, як пригдували автори, Варшава кривавилася в нерівному змаганні з гітлерівськими дивізіями, а советська армія стояла на правому березі Висли, цілком пригладжують різні, це й вилучаючи, розбуржуючи та висилаючи на Сибір відділи Крайової Армії, що спішили на поміч столиці — про це польська дитина ледве чи довідається.

Приглядаючись сусідським полемікам, стає ясним, що єдиний рід полеміки з таким противником, як комуністи, це полеміка, позначена ділами. Ці діла у нас — це видання Енциклопедії Українознавства, видання повних, нефальшованих творів наших науковців, письменників і поетів, це видання ґрунтовних студій з нашої історії, це стимулювання всіх проявів культурного життя емігрантської спільноти. У політичній площині такою блискучою формою нашої полеміки з ворогом було спорудження пам'ятників Шевченкові у Вінніпегу і в Вашингтоні. У цьому напрямі треба й далі полемізувати.

Г. Скіт

ЗОЛОТО Й СРІБЛО...

(Із З'їзду колишніх учеників гімназії Сестер Василіанок у Львові)

Вага кожної імпрези не лише в чисельності її учасників, не лише в справності проведення її програми. Часом може це все бути, але такі чогось бракує. Справжня вартість імпрези в насильні почування, що їх виносить із собою учасники, а ще більше в тих переживаннях, що їх учасники виносять із собою з імпрези. Може саме на недостатку цих останніх у наших звичних імпрезах нарікає так гірко наша „сердита“ молодь.

Та коли застосуємо таке мірндо до З'їзду колишніх учеників гімназії Сестер Василіанок у Львові, що відбувся в дні 12 - 13 вересня ц. р. на „Союзістці“, то можна говорити без вагання про повну успішність також і з цього погляду. Вартість цієї імпрези можна змряти хіба вагою золота й срібла.

Не лише тому, що був це золотий ювілей першої матури у цій гімназії у 1914-му році, а рівночасно срібний ювілей останньої матури у 1939. Не лише тому, що осіннь уже кидала гарячі золоті дилми на просторі панораму лісів, яка відкривалася перед вікнами залі наряд. Не лише тому, що достойним сріблом вичалясь вже колона не одної з колишніх учениць та вчителів.

Золото і срібло відчувалися в тій великій святковій спільноті переживань великого, бо майже двостотного гурту жінок. Тих, що колись усі разом ачилися, жили, боїлися професорів і сестер (і завжди зуміли щось таке вчинити, щоб мати причину боїтися!) а тепер зустрілися знову, після довший, довгих років. З'їхалися разом, кожна із свого власного шляху, що випав на її долю.

Радістю цієї зустрічі бриніли оклики привітань. Бо не лише давно, небажачі, але й знайомі до збудження лица набрали в цей день нового блиску. Ось це вже не та знайома, що її зустрічалося кождого ранку на перехресті вулиць, як з полуденком у паперовому мішечку спішити за картопляною картоплею; тут це знов та найкраща подруга з тієї тієї класи, що виготовляла блискучі „шахрайки“ з латини для всієї класи, що була діяльна в спортовому гуртку, що за нею заглядав (на превелике згрішення сестер!) такий то студент, коли гімназія містилася ще в Академічному Домі на Супінського.

Яке все відмінне, яке гарне з перспективні літ!

Кожна, навіть найменша подорожня з тих гімназійних часів набирала під час З'їзду своєї окремої ваги, кожна знаходила якийсь живий та сердечний відгук у крузі товаришків, що „теж-там-атають“.

А що говорити про речі справді великої ваги і значення? Яким щирим теплом вляло від розповіді про те, як Фундамент і Опікун Гімназії, Митрополит Андрей Шептицький врятував загроженої матуру учениць, що доля цілої її рідини залежала від тієї матури!

Зікаво було спостерігати, з яким підтязом підходили до таблиці своїх професорів! Як раділи знайомим обличчям на світлинах на виставі, як показували їх своїм дітям та внукам! Як майже побожно роз-

(Закінчення на стор. 3-ій)

української гарнізонної ради Іван Луценко. Вибравши хвилину, я підійшов до нього і привітався.

Іван Митрофанович відразу сказав мені, що я маю виступити на вічі як військовик, який шойно приїхав з фронту. Він не питав мене, що я думаю в справі української армії, бо був певний, що мої думки не розходяться з його думками. Я спробував був відкритися від виступу, бо не знав місцевих обставин, тим паче, що на вічі мав бути сам командувач військ Одеської округи генерал-лейтенант Маркс. Іван Митрофанович сказав: — Справа ось у чому. Ми вимагаємо українізувати три або щонайменше два запасові полки. Генерал Маркс проти українізації полків, але дозволяє організувати в кожному полку окремі українські компанії або навіть батальйони. Звичайно, ми на це ні в якому разі не погодимося і, коли не порозуміємося з ним, то самостійно українізуємо щонайменше два полки. Він на вічі баче боронити свій погляд, так ви, Володимире Івановичу, виступіть після нього, бо у вас, як у свіжій людині, мусять бути нові аргументи.

Я побачив, що всю українську військову справу в Одеській окрузі провадить І. М. Луценко. Проводить рішуче, твердо, переборюючи всі труднощі з боку влади, інертної маси і своїх же таки „поміркованих“ українців.

Генерал Маркс на вічі не мав успіху, і для всіх стало ясно, що справжнім авторитетом для одеської залоги й навіть округи став Луценко.

Внаслідок шпєрної й кипучої праці Луценка була зукраїнізована більша частина одеської залоги, а крім того був сформований молдавський полк з басарабських і почасті херсонських молдаван. Усі зверталися до нього за вказівками та порадами. Навіть загальноросійські революційні організації шукали в нього моральної підтримки.

Луценко став в Одесі речником українців і представників усіх інших недержавних народів Росії. За ним всі йшли

Українська хроніка

Просимо Милосердного Господа, щоби благословив Вас усіх Своїми Ласками.

ДІТИ І ВНУКИ

Висадкова агенція "Космос". Великий вибір товарів: матеріали, хустки, вати, кали на ліжках, светери і багато інших по дешевих цінах.

Праця

ПІШУКОВИ ТАЛАНОВИТУ ДІВЧИНУ-ЖІНКУ
до постійної праці при шитті в салоні моди. Добра умовина праці.
Телефонувати:
HU 3-9121 in Newark or
376-1633 in Springfield, N.J.

Праця

ПОТРИВНИЙ ДОСВІДЧЕНИЙ КУШНІР
Tel.: TO 7-5379

Theater

ТРЕТІЙ ВЕЛИКИЙ ТИЖДЕНЬ А. ЧЕХОВА "ПОЄДИНОК"
з участю акторів МХТ. Також: "ЛЕВЕНЯТА ОЗЕРО"
з участю Галини Улясової і хорду балету Великого Театру.
Вся програма в барвах.
CAMEO
8-ма Ave. і 44-та вул. JU 6-8534

ДРУКАРНЯ "СВОБОДИ" ПОШУКУЄ ФАХОВИХ СКЛАДАЧІВ-ЛІНОТИПІСТІВ

Зголошуватись особисто або листовно в Адміністрації "Свободи".
СВОБОДА — 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Тільки 1 долар
за 5 ПАМ'ЯТОК з відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.
T. Shevchenko
1814 1964
Ukrainian Poet Champion of Liberty
• Одна печатка • Одна хоруговка
• Один олівець • Дві наліпки
Всі разом 1 долар. За пересилку 10 центів.
Надсилається поштою.
Roman IWANYUKY — 2883 Wilkinson Ave., Bronx 61, N. Y.

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779; AL 4-8717
"КОВБАСНИК АГЕНЦІЯ"
НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО
286 E. 10th Street New York 9, N. Y.
• ВІЛЕТІ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
• ВСІКІ ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ;
• ВСІ РОДИ ЗАВЕЗЕННЯ;
• ПОСЕРЕДНІЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;
• ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ І АЗІІ.
Міжнародні поштові перекази.
Віра КОВБАСНИК-ШУМЕНКО Анна ШУМЕНКО
ВІДКРИТО: в кожний день: 9:30 — 6:30 веч.
в понеділок — 7:30 веч.
в суботу — 9:30 рано до 1 по пол.

НАКАЗ ХВИЛІ
— це негайне акцидентове забезпечення в Українськй Народній Союзі
ВІД НАСЛІДКІВ АКСИДЕНТОВОЇ СМЕРТІ І КАЛІЦТВА!

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ "СВОБОДА"
1 ліч через одну шпальту за культурні імпресії (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) \$2.00
1 ліч через одну шпальту за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, балки, продаж домів і т. п.) \$3.00
1 ліч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії) \$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по \$3.00 за ліч за кожного роду оголошення.
Виготовлення кліше на одну шпальту \$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти \$6.50
Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які домагаються оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть виправдані попередні рахунки.

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які домагаються оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть виправдані попередні рахунки.

31 СПОРТУ

КАЛЕНДАРЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ
Футбольні змагання "Великої Дванадцятки Східної Конференції":

УСК Нью-Йорк — Н. П. Гота, в неділю, 27-го вересня, о год. 4 по полудні, на гриці Українського Спортивного Майдану при 124-й вулиці і 31-й вулиці у Коледж Пойнті, Н. Й. "Трибуз", Філадельфія — Н. П. Гота, в неділю, 27-го вересня, о год. 2.30 по полудні, на гриці при 29-й і Камбрія вулицях у Філадельфії, "Чорноморська Січ", Нью-Йорк — "Дойчунгарі", Нью-Йорк, в неділю, 27-го вересня, о год. 2.30 по полудні, на гриці Айронбанд Філд при Вілсон вулиці в Нью-Йорку.

Інші зустрічі "Великої Дванадцятки" (господарі на перших місцях): "Джуліана", "Метрос", Бостон; "Гунгарія" — БВ "Готче", Мінерва Пф. — Н. П. Амерікенс.

СТАН ПОКАЗНИКА "Великої Дванадцятки"

Північна дивізія	Точки	Ворот
Джуліана	3:1	4:1
БВ Готче	3:1	3:1
Дойчунгарі	2:2	6:5
Гунгарія	2:2	4:5
Метрос	2:2	4:6
Ч. Січ	0:4	2:5

Південна дивізія	Точки	Ворот
Н. П. Гота	3:1	3:1
Н. П. Амерікенс	2:2	3:3
Трибуз	2:2	2:2
УСК Нью-Йорк	1:3	2:4
Мінерва Пф.	1:3	1:2

"ТРИЗУБ" — Н. П. АМЕРІКЕНС 2:2
Філадельфія, 13 вересня. — Через труднощі з винайомом грища — ці змагання відбулися тим разом на площі "Лайтгаузу". "Трибуз" виступив без сімх кращих минулорічних змагунів у зовсім новому складі: Варварюк, Джуліо, Муніс, Кунга, Луна, Ілай, Яковина, Віола, Мендонка, Ферейра, Вентланд. Все таки, здавалось би, незграбна дружина "Трибуза", забилася вже в перших хвилинах пробоєм стилем гри напад. Лише стріловий пех чільника нападу і шаста воротаря гостей, були причиною, що виступ першої півгри був тільки 1:0 (ворота здобув Мендонка чудовою головою). Послаблення босового духа і браку кондиції "тризубівців" привели до чим раз частіших рейдів противників під ворота "Трибуза". Не зважаючи на те "Трибуз" здобув другі ворота з підворотного замішання, але суддя Ді Сальваторе не признав їх на велике здивування всіх. Четверть години пізніше Вентланд таки стрілив другі, вже признані, ворота і ведення "Трибуза" 2:0. Після них шаста зовсім покинула "Трибуз". Офензивний помічник Джуліо давіч дозволив противникові втекти до воріт "Трибуза" і двос воріт зліквідували дорібок нашої дружини. Другі ворота впади без вини Варварюка, який вибігав за далеко до воріт.

Короткі вістки УСТ "Чорноморська Січ"
Згідно з отриманими інформаціями з Проводу футбольної ліжки, цього тижня очікують приїзду 4-ох нових футболистів, для яких підшукується праця і мешкання. Існує можливість, що вже в чергові ліжових змагань з "Дойч-Унгари", "Ч. Січ" виступить в підсиленому складі. Ширші сходили — членів, спортивців і симпатиків УСТ "Ч. Січ", відбудуться в суботу, 26-го вересня у великій залі дому "Чорноморської Січ". Початок о год. 7.30 вечору. На порядку дня, зйїти Управи з дотеперішньої діяльності, важливі інформації, дискусії.

О. Твардовський
"ЛЕВІ" ПОЧАЛИ УСПІШНО ОСІННІЙ СЕЗОН
Доріст: "Леві" — Литовці 2:0
Юнаки: "Леві" — Литовці 0:0
Резерва: "Леві" — Норвежці 8:2
Перша: "Леві" — Норвежці 3:0

"ТРИЗУБ" — Н. П. Гота 0:0

Нью-Йорк, 20 вересня. — "Трибуз" грав у такому ж складі, як попередній неділі, за винятком воротаря. Однак Свич, який не мав багато праці на воротах, виграв дуже невпевнено. Оборонні лінії ставили гідний опір сильному нападowi Готчів. Натомість напад був ще далеким до вправних акцій, бо його змагунів і їхні подачі шукали себе. Тому, хоч і має "Трибуз" добру середню трійку нападу, бракувало йому рішучих плянових дій і стрілів, які вирішують змагання. Ілай і Луна були філіярми дефензиви, а новий змагун Джуліо продовжує змагань видимо зникає за своєю позицією і співзмагунями. Перша півгри було рідко-рідко. В ній можна б лише відноувати змарноване карне за руку оборонця Готчів, бо його стріляв дуже славо Ферейра, та знову ж того самого змагуна стрілявнього з 30 м. який блискавкою летів до воріт і відбивав від поперечки. В другій половині "Трибуз" мав не лише перевагу, але значно більше стрілових нагод. Вентланд не використав одержаного м'яча сам - на - сам з воротарем у 76-й хвилині, а на 85-й хв.

Кутинського, та брак шаста у стрілах, які потрапляли в стовпи. Ворота для "Левів" здобули: Діаз, Ног з карного і З. Форнич. Склад "Левів": О. Вах, А. Елішевський, Л. Скоруход; І. Полухович, М. Крат, З. Форнич, О. Бульба, С. Джурко, Е. Рій, М. Ног, Ф. Діаз і І. Батиста. **Дружина СУМА "Криля"** почала сезон нещасливо, потерпівши високу поразку 0:6 зі "Швабен", аматорськими чемпіонами ЗДА. Цим німці відплатилися "Крилям" за програу у весняному сезоні 1:4. Після цієї гри "Криля" опинилися на шостому місці "Висхідної Дивізії" з точками 7:9 і воротами 8:19. Резерва "Криля" програла 0:19 з резервою "Швабен". Честь сумішних вратувальників іноки, розгромивши юнаків Ріл Ф. К. 8:0.

П. Головатий

ДРУГА НЕДІЛЯ УСПІХІВ "ЛЕВІВ"

Доріст: "Леві" — "Юте" 5:2
Юнаки: "Леві" — "Ігелс" 1:1
Резерва: "Леві" — "Адрія" 1:0
Перша: "Леві" — Словаки 3:1

Шикаго, 20-го вересня. — "Левенята" ведуть у Південній Дивізії Дорісту. У їхній восьмій перемозі здобули ворота: Ю. Зарничий 2, Б. Шлапак, М. Шлапак і С. Мінтінський по одних. Юнаки "Левів" відібрали польським "Ігелс", чемпіонам стейту, одну точку. Стрілецький воріт був Ю. Мішенко. В показнику Південної Дивізії Юнаки "Левів" стоять на четвертому місці, після "Вісли", "Ігелс" і сумішних "Криля", які мають тепер 20:5 точок і 37:8 воріт. Резерва "Левів" одержала дві точки воковером від резерви хорватів "Адрія".

Перша дружина "Левів" здобула лише трос воріт, мимогітну перевагу над словачами та цілого ряду добрих стрілових нагод. Автором воріт був Ф. Діаз на 31-й, 66-й і 71-й хвилинах гри. Словаки здобули ворота в 47-й хвилині з карного. Суддя Дінгіш не грів об'єктивністю, що теж мало вплив на виступ зустрічі. Після цих змагань "Леві" займають перше місце Першої Дивізії Північ разом з німецькою дружиною "Грін Вайт", маючи однакове з ними число 16 здобутих точок.

Сумішні "Криля" програли свої чергові мистецькі змагання Висхідній Дивізії з італійською одиннадцяткою "Марунс" 0:3. Перед "Крилями" важливі змагання, які рідкують про їх дальший побут у Висхідній Дивізії. "Криля" займають шосте місце з точками 7:11 і відношенням воріт 8:22.

Петро Головатий

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕПУ КОНІКТИКАТ

УСК Бріджпорт прогрив мистецькі змагання А класу з італійським клубом "Гарібальді" з Міделтавін вислідом 0:1.

УСК Гартфорд прогрив воковером 0:1 мистецькі змагання Б класу з одинадцяткою Торрінгтону.

УСТ добув не мав визначених змагань на минулу неділю 20 вересня. М. Я.

ПАМ'ЯТНИК ОЛЕКСАНДРОВИ ДОВЖЕНКО

З нагоди 70-річчя народження українського кінорежисера і письменника Олександра Довженка, на Київській кіностудії його імені відслонено пам'ятник: на високій гранітній вузькій колоні — скульптурне погруддя О. Довженка; в одному з павільйонів Студії відкрито Меморіальний музей ім. О. Довженка.

ТАРЗАН, ч. 5315. Справа кобальту...

— Адам і я колись разом працювали, — яснив Том Раші, — для катангської копальничої компанії...
— Копальничої компанії? — запитував Вотеєс. — Що це все має значити?

АНТІН КОВАЛИСКО

(Посмертна загадка)

2-го червня українська громада в Понта Гроссі, Бразилія, відправила на вічний спочинок Антона Ковалиска, колишнього директора української торговельної гімназії "Рідної Школи" у Львові інспектора українського фахового шкільництва в Галичині, в 70-ому році його трудової діяльності.

Невмилою смертю забрала з цього світа бл. п. Антона Ковалиска, що осиротів дружину Ольгу з дому Гоцька, доньку Орисю, вдову бл. п. інж. Борковського, внуків Аретку й Ігора, своїх колишніх учнів торговельної гімназії і торговельних курсів абітурієнтів у Львові, своїх співпрацівників, друзів і багатьох знайомих.

Антін Ковалиско народився 3 травня 1894 р. в Болотині, став професором навуки про торгівлю і торговельну географію в українській торговельній школі і на курсах абітурієнтів у Львові, від дирекції знаменитого педагога і незабутнього громадського працівника Дениса Коренця.

В 1926 р., по поверненні до Львова, став професором навуки про торгівлю і торговельну географію в українській торговельній школі і на курсах абітурієнтів у Львові, від дирекції знаменитого педагога і незабутнього громадського працівника Дениса Коренця.

Восени 1944 р., з причини другої навали більшовицької орди і евакуації Львова, переїхав інспектор Антін Ковалиско з родиною до міста Вілліх в Австрії, а звідси в 1947 р. Бразилію, де в Монте Алегре був книговодом в підприємстві Клябіна. В 1961 р. за мешкання в Понта Гросса, як емеритований урядник, і там 2-го червня 1964 р. замкнув свої очі навки.

На одних із Шевченківських концертів в Перемішлі, ще перед першою війною, наш учнівський хор співав вірш Шевченка: "Понад подіями іде..." а Ти, Дорогий Друже Антошу, що кілька днів по концерті, все даліше виспівував собі кінце вірша: "І мене не мине — На чужині зотне..."

Ой так то Ти, ще малим хлопцем, виспівав собі свою долю.

Вічна Тобі пам'ять!

Інж. Любомир Савойка

Майно кандидата на віце-президента сенатора Гомфрі становить \$171,396

Вашингтон. — Рахунки в Фірма Бейлі - Смарт зі Міннеаполісу опублікували дані про майновий стан сенатора Гомфрі. Гомфрі, ствердивши, що все майно демократичного кандидата на віце-президента його дружини йносивить \$171,396. Сам сенатор Гомфрі сказав у телевізійному інтерв'ю, що на основі цього ствердження він не надасть до списку мільйонерів ані не має права на допомогу з фондів, призначених для вбогих. Але все ж таки вистачає на 57.

те, щоб заопікуватися матір'ю. Вже давніше опубліковано, що президент Джонсон із дружиною має майна вартості \$3,484,098, хоч люди оцінювали приватно, що майно родини Джонсонів сягає від дев'яток до 14-ох мільйонів. Республіканський кандидат на президента має майна на \$1,700,000, а республіканський кандидат на віце-президента конгресмен Вільям Е. Міллер є власником майна, що його оцінено на \$260,730.

— Ми знайшли дорогоцінний запас кобальту на ваших теренах — продовжував Том. — Я маю повноваження запропонувати вам важливу пропозицію.

PAKKA Company
ESTABLISHED 1906
48 E. 7th St.
Tel.: GR 5-5555, New York City
ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА
з Вашингтону з бронзи — В
КОЖНІЙ ХАТІ! Ціна: \$650
(пересилка дол. 1.00).

Plane

Українське Висадкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висадка
НАДАЛИ ПАЧКИ З ОДНОГО
і ХАРЧЕВІ: Рішюк авто, холо-
дильники, телевізори, машини
до праця і життя і т. д.
Урядові години: від 8:30-7 веч.
Субота до 6-ї веч., в неділю
від 10-3 по пол.

Розшуки

Пошукує
ВАСИЛЯ ГЕРМАНА
з села Милошани, який перед
війною учителював в західній
Польщі. Маю для нього важку
вистку від родини з Милошани.
Хто знає про нього або сам
прошує зустрітись:
Михайло БУВНА
235 Pine Street
Philadelphia 6, Pa.
Заграничні часописи прошу
передрукувати.

BUSINESS OPPORTUNITY

PROFESSIONAL PHOTO STUDIO, LONG ISLAND
Established 15 years. Rent — \$116.50. 5 year lease. Good for 2-3 partners. This is an excellent buy. Must be seen to appreciate. Asking \$3,250. For quick sale. Act now. Call owner VI 3-3605.

STATIONERY LUNCHEONETTE & VARIETY STORE

Доск. положення близ шкільної площі, церкв, проджектів. Ідеальне для подорожж, добрий прихід. \$900-\$1000 тижнево. Завис. понад 14 р. Той сам власник. Повний впряд. Доск. купно в Бронксі. Огляньте. Мусить продати. Tel.: DA 3-9371

ПІДНЕСІМ ПРЕСТИЖ українців в Америці, збільшимо бодрі одну напу організацію

до 100,000 ЧЛЕНІВ!
СТАНЬТЕ ЧЛЕНАМИ

Українського Народного Союзу

в його 70-річчя!

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 6-1457
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ-Йорк і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каліля до умишту ДАРОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-3568